

Lluís-Anton Baulenas

«El contracte mental i emocional amb el lector m'agrada molt»

Fidel a la cita amb els lectors cada dos anys i escaig, Lluís-Anton Baulenas torna a les prestatgeries amb 'Els camins de la Rut', la història sentimental d'una dona obsessionada a no ser domesticada mai pels homes, amb la grua que condueix com a símbol. Un altre personatge femení memorable d'aquest escriptor que se suma a la Berta d'El nas de Mussolini' o l'Anita de la pel·lícula escrita amb Ventura Pons 'Anita perd el tren'.

Supose que estarà una mica tip que li pregunten per la singularitat del personatge de la Rut, la dona amb la grua.

—No em molesta, perquè és una de les peces importants de la novel·la. Aquest personatge femení es complia la vida però tenia una manera física i concreta, contundent, de plegar de les relacions. Això em feia pensar en una mena de persona mòbil. La grua no va ser la primera opció, però estic content amb la troballa de fer anar amb grua una dona en una època, les dècades dels 80 i 90, que no hi havia dones fent això. I ara tampoc.

—**La grua és el símbol de la independència de la Rut, de no voler ser domesticada. Una dona que pren consciència que les relacions ja no són com la dels seus pares.**

—Sí, ho aprèn: és filla d'una època i això l'ajuda a conformar aquesta manera de ser, que és una mica simple, però és la seva i la que li fa anar pel món. És una persona individualista, però com ho eren tots en aquells moments, el mot no té un sentit pejoratiu. I això ho aplica a les relacions sentimentals.

—**Rutona, la filla, té una manera de pensar una mica més convencional, com a reacció al que ha vist en la seua mare. Hi ha aquí també un retrat ge-**

Els camins de la Rut
LLUÍS-ANTON BAULENAS

Edicions Proa
Barcelona, 2019
397 pàgines

neracional? Pensa que hi ha hagut un canvi respecte de la mentalitat de les dècades del 1970 i 1980?

—Penso que sí. I això es nota en aquest personatge, però la cosa era molt més simple. Em vaig plantejar fer un personatge que té gairebé una psicologia estàndard, de reacció. Això ha passat totes les èpoques: el pare que marca molt en una cosa concreta, probablement genera en el fill la tendència contrària. A partir dels 90 hi va haver un canvi en la gent jove, que és la que ara està manant, en el sentit de tornar a ser més conservadors.

—**L'actitud de la Rut és fruit també d'una sèrie de vivències.**

—La Rut és filla d'unes vivències, però no és una persona d'una peça, és contradictòria. La vaig fer contradictòria per fer-la més humana, més propera i més real. Llavors, les vivències és veritat que s'acumulen, amb l'ensenyament que puguin comportar, però poden haver-hi contradiccions.

—**Com ara quan aquesta dona provoca dolor en parelles que potser no s'ho mereixen.**

—La Rut és alhora una persona molt generosa, però molt egoista, per un sentit de supervivència. I l'egoisme, juntament amb la seva inseguretats, entre altres coses, provoca aquest patiment del qual ella també se n'adona. El que passa és que assimila les rup-

ACN

tures i tira endavant. Si pot ser, millorant i sense excessius remordiments. Això entra dintre de les contradiccions: té ganes d'estimar, estima molt, és incapaç de superar el fet que, en algun moment, les relacions es deterioren. I no pot evitar provocar patiment perquè no vol continuar amb una relació en decadència.

—**La novel·la és la història sentimental d'una dona i, tangencialment, de la seua filla. També el retrat d'una època.**

—Com sempre en les meves novel·les —una constant que no puc evitar—, vaig fer el retrat d'època. Sempre, a partir del que viu la Rut. Encara hi ha qui em diu que faig novel·la històrica i jo em pixo de riure: no faig novel·la històrica, faig novel·la. I segons el tipus d'història, el marc està més o menys definit. No hi ha tants punts de vista de la segona meitat dels setanta i els vuitanta de gent com jo. He volgut donar el meu punt de vista sobre aquesta època.

—**Generacionalment, Rut podria ser un reflex de l'autor.**

—Això sí. No és la història de la meua vida, ni molt menys, però m'he basat molt en els meus records i en els records de la

gent que m'envoltava... Aquí hi ha un testimoni directe, per a mi era més fàcil, acudeixes a documentació real i al testimoni de gent amb la qual comparteixes coses. A més, ara estic tornant al món del teatre, un món que vaig viure molt intensament. He agafat molta informació de la meua experiència.

—**Ara que esmenta el tema del teatre, a les seves novel·les sol aparèixer el cabaret, el circ... Però no esperes trobar-te amb això quan estàs llegint la història de la Rut, un contrast molt interessant.**

—Sí, perquè, bruscament, tot això et trasllada a un altre món. És una d'aquestes apostes que fas de contingut que potser que algú trobi que sobra, però el retrat d'aquesta època inclou moltes restes del món antic, com ara les fires ambulants. Aquestes coses em van molt bé per explicar els meus personatges. I, com a contingut, és un tall molt brusc que li dona profunditat a la novel·la.

—**Després de més de trenta anys de carrera literària, quina és la benzina per continuar contant històries.**

—Jo vaig triar l'opció de fer de la literatura la meua vida. Em considero un artesà que fa novel·les. I com que tinc temps per dedicar-hi, cada cert temps —dos anys, dos anys i mig, de vegades més— trec novel·les. Des de fa molt de temps, haig de lluitar amb el tema que les meves són novel·les en el sentit clàssic de la paraula: hi ha personatges, hi ha història i el missatge ve a partir del seu pensament. Jo no faig novel·la de pensament. I com que hi ha hagut una moda que encara hi és, he hagut de lluitar sempre per una novel·la que podríem dir popular, però amb ganes de fer literatura. La benzina surt d'aquesta manera de viure, per raons absolutament personals i egoistes, si tu vols. D'altra banda, quan li trobes el gust a la relació amb el lector, sobretot el fidel, s'estableix una mena de contracte emocional i mental que m'agrada molt. M'esforço molt per mantenir aquesta relació. I hi ha també les ganes d'explicar, que no se m'acaben.

@xavialiaga